

Digital strategi og IT-strategi

2022 - 2026

SLEKT OG DATA

Vi gjør slektsforskning enklere

Innhold

1. Bakgrunn	3
2. Hensikt.....	3
3. Slekt og Datas strategier for 2022-2026.....	3
4. Hva skjer ute i verden og hvilke muligheter finnes.....	4
4.1. Maskinlæring og kunstig intelligens	4
4.2. Åpne data.....	4
4.3. Big Data	5
4.4. Nettverksteknologi.....	5
4.5. Crowdsourcing	5
4.6. Styrket samarbeid på tvers av stat, etater, fylker og kommuner.....	5
4.7. Digital kommunikasjon.....	6
4.8. Skytjenester	6
5. Prinsipper og prioriteringer	6
5.1. Brukeren i sentrum	6
5.2. Forankret i ledelsen og organisasjonen og fremme samhandling og deling	6
5.3. God styring i tråd med Digitaliseringsdirektoratets anbefalinger	7
5.4. Realistisk og gjennomførbar	7
5.5. Fremtidsrettet - levende, justerbar og tilpasningsdyktig	7
5.6. Fornyelse og nytenkning	8
5.7. Godt personvern og god informasjonssikkerhet.....	8

Slekt og Datas digitale strategi og IT-strategi

Den digitale strategien skal vise hvilken retning Slekt og Data bør utvikle seg for å utnytte de muligheter digitaliseringen kan gi og som best kan ivareta virksomhetens formål. IT-strategien skal gjøre Slekt og Data i stand til å gjennomføre og ivareta våre mål og oppgaver definert i strategiplanen for 2022-2026. Strategiene må ses i sammenheng og refererer til hverandre på viktige punkter.

1. Bakgrunn

Slekt og Data har siden organisasjonens begynnelse vært preget av å være en gründerorganisasjon, der tjeneste- og produktutvikling i all hovedsak har blitt gjennomført av frivillige og kompetente krefter innen organisasjonen. Gjennom de senere år har vi innsett at vi i mindre grad kan basere oss utelukkende på dette, både på grunn av økende kompleksitet innen IT-drift og –utvikling og at dette er betydelig mer ressurskrevende. Samtidig har nye kommersielle og offentlige aktører videreutviklet og etablert nye tjenester, som gjør at dagens tilbud til publikum er mye større enn tidligere, og med tilsvarende høye forventninger til vårt tilbud.

2. Hensikt

Digitalisering og IT er ikke mål i seg selv, men midler for å sikre verdiskaping. Strategiene skal bidra til at vi setter brukeren i sentrum, tenker helhetlig og evner å se alle behov i sammenheng slik at løsninger kan innføres på tvers og kontinuerlig videreutvikles og forbedres.

Den digitale strategien skal angi målsetting for vårt arbeid med digitale løsninger, og hvilke områder som skal prioriteres. Den identifiserer mulighetsrommet og viktige utfordringer. Videre tar den for seg hvordan vi kan løse våre oppgaver på nye måter, fordi digital teknologi gir helt nye muligheter for både utvikling og bruk av tjenester.

IT-strategien er mer teknologiorientert enn den digitale strategien, og tar for seg områder som infrastruktur, IT-arkitektur, standardisering, informasjonssikkerhet og løsningsvalg. IT-strategien skal bidra til nye, brukervennlige og universelt utformede tjenester og til å effektivisere ressurskrevende arbeidsprosesser i organisasjonen.

3. Slekt og Datas strategier for 2022-2026

Strategiene skal synliggjøre hvordan vi kan nå organisasjonens formål, samt nå de målene vi har definert i strategiplanen for 2022-2026 og kommunikasjonsstrategien for samme periode.

Formål: Slekt og Datas formål er å skape møteplasser og tjenester for alle som er interessert i person- og slektshistorie og gjennom dette legge til rette for at disse historiene blir funnet, bevart og formidlet. Organisasjonen skal fremme slektsforskning og skape forståelse for den verdien slektshistorie har for vår identitet og kulturarv

Overordene mål:

- Slekt og Data utvikler gode tjenester og aktiviteter til våre medlemmer, slik at vi forblir en attraktiv organisasjon som tiltrekker oss nye og beholder eksisterende medlemmer.
- Slekt og Data er synlig og godt gjenkjennelig i det offentlig rom. Vi skaper forståelse for og styrker interessen for den verdien slektshistorie har for vår identitet og kulturarv.
- Slekt og Data videreutvikler og tilpasser organisasjonen slik at vi fremstår som inkluderende, synlige og profesjonelle.

4. Hva skjer ute i verden og hvilke muligheter finnes

Digitalisering har gitt enorme nye muligheter. De viktigste områdene som påvirker vårt felt er beskrevet under. En del av punktene overlapper hverandre.

4.1. Maskinlæring og kunstig intelligens

I hovedsak dreier det seg om å designe og utvikle algoritmer som er i stand til å lære av det de har gjort før. Kunstig intelligens er kort fortalt intelligente datasystemer som er i stand til å løse problemer og lære av egne erfaringer.

Eksempel: Maskinlæring som gjør det mulig å transkribere kirkebøker og annet håndskrevet arkivmateriale. Digitaliseringen gjør at vi ikke lenger forholder oss kun til hva som skjer lokalt, men globalt. Store internasjonale, kommersielle aktører står for utviklingen. Oppgaver som vi forventer at må gjøres lokalt, kan nå enkelt skje på andre siden av kloden. Eksempelvis transkribering av digitaliserte kilder.

4.2. Åpne data

Åpne data er strukturert informasjon som er gjort tilgjengelige slik at de kan leses og tolkes av både maskin og menneske. Dataene har en åpen lisens slik at de enkelt kan gjenbrukes og deles av alle som vil. Åpne data gjør det mulig å sette sammen data på nye måter og levere nye relevante tjenester.

Eksempel: Historisk befolkningsregister (HBR) er et eksempel på hvordan man kobler offentlige åpne data og setter disse sammen på en ny måte som er relevant for våre medlemmer.

4.3. Big Data

Big Data er, forenklet sagt, ny teknologi som gjør det mulig å aggregere og bearbeide og analysere enorme og komplekse datamengder hurtigere og mer nøyaktig enn tidligere. Big data handler om å fange, behandle, lagre, søke, dele, overføre, analysere og presentere/visualisere ny informasjon.

GDPR vil kunne sette noen begrensninger i og med at folk må gi aktivt samtykke til behandling av data, både sammenstilling og analyse.

Eksempel: Tilpasset brukerinformasjon på nett.

4.4. Nettverksteknologi

Henger sammen med punktene over. Kobler tjenester og data i nye digitale løsninger.

Eksempel: My Heritage er et nettbasert slektsprogram som til fulle utnytter mulighetene av digitalisering, nettverksteknologi og big data. De vil også i stadig større omfang koble offentlige åpne, relevante data inn i løsningen og tilby «one-stop-shop».

4.5. Crowdsourcing

«Crowdsourcing» er en form for dugnad på nett, hvor et stort antall mennesker utfører en felles oppgave. Crowdsourcing kjennetegnes av at oppgavene gjennomføres av et stort antall mennesker hvor terskelen for å delta er lav. Relasjonen mellom deltakere og tilrettelegger er uformell og uforpliktende og deltakerne kjenner som oftest ikke hverandre. Kvaliteten på bidragene til hver enkelt deltaker er uforutsigbar og mange deltakere vet lite eller ingenting om produksjons-prosessen de er involvert i.

Eksempel: Den amerikanske gravminnedatabasen «Find a grave» og Historisk befolkningsregister er eksempler på dette. Vår egen gravminnedatabase «Gravminner» har også elementer av crowdsourcing i seg.

4.6. Styrket samarbeid på tvers av stat, etater, fylker og kommuner

Effektiv utnyttelse av digitalisering og gode brukerløsninger fordrer mest mulig samarbeid på tvers. Arkivverket jobber for å styrke samarbeidet på tvers av stat, etater, fylker og kommuner.

Eksempel: Digitalarkivet vil bli en felles portal fra digitalisert arkivmateriale fra stat, fylker og kommuner. Det vil gjøre det enklere for publikum å finne relevant materiale uten å ha kunnskap om hvor de skal lete. Nasjonalbiblioteket og Arkivverket samarbeider om digitalisering av arkivmateriale.

4.7. Digital kommunikasjon

Digitalisering og nettverksteknologi har ført til raske og dramatiske endringer i måten vi kommuniserer på. Sosiale medieplattformer har skapt nye møteplasser og muligheter for å dele informasjon, kunnskap og erfaringer i et omfang vi aldri tidligere har sett. Utviklingen skjer i rekordfart og har dyptgripende konsekvenser for hvordan virksomheter og organisasjoner må forholde seg til omverdenen og eget tjenestetilbud.

4.8. Skytjenester

Skytjenester (cloud computing) er en samlebetegnelse på alt fra dataprosessering og datalagring til programvare på servere som er tilgjengelig fra eksterne serverparker tilknyttet internett. Tjenester som Office 365 gjør at du kan lagre, dele og synkronisere filene dine i skyen.

5. Prinsipper og prioriteringer

Slekt og Data bør følge prinsippene under for utvikling, drift, og videreutvikling av nye tjenester. Prinsippene er blant annet hentet fra Regjeringens «Digital Agenda», Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) og IT-strategien til Nordland fylkeskommune, og bygger også opp rundt vår egen strategiplan.

5.1. Brukeren i sentrum

Slekt og Data har som mål å utvikle gode tjenester og aktiviteter til våre medlemmer, slik at vi forblir en attraktiv organisasjon som tiltrekker oss nye og beholder eksisterende medlemmer.

- Slekt og Datas tjenester skal oppleves sammenhengende og helhetlige for medlemmer, tillitsvalgte, ansatte og samarbeidspartnere.

5.2. Forankret i ledelsen og organisasjonen og fremme samhandling og deling

Slekt og Data har som mål å sørge for god intern informasjon og kunnskapsdeling, blant annet ved å videreutvikle samhandlingsplattformen Office365.

- Den digitale strategien skal være forankret i ledelsen og organisasjonen og tydelig og forståelig for alle.
- Det skal bygges gode arenaer for samarbeid og utveksling av kunnskap og erfaringer. IKT skal benyttes til å «rive skillevegger» og til å fremme samhandling og deling.
- Vi skal styrke digital kompetanse og deltakelse. Digitale tjenester skal være lette å forstå og lette å bruke for alle. «Alle skal med». (Finne, forklare, formidle).

5.3. God styring i tråd med Digitaliseringsdirektoratets anbefalinger

Slekt og Data skal opptre profesjonelt og ha en forutsigbar økonomi.

- Alle IKT-prosjekter skal gi en gevinstrealisering som kan måles i fortjeneste, tid og kvalitet.
- Vi skal følge med på gode IKT-føringer fra Digitaliseringsdirektoratet og andre relevante offentlige aktører.
- Slekt og Data skal så langt som mulig benytte Statens standardavtaler for innkjøp, utvikling og tilpassing (SSA-T).
- Potensielle nye leverandører må være registrert i et foretaksregister og ha tilstrekkelig økonomisk kapasitet til å utføre kontrakten. De må ha erfaring fra sammenlignbare oppdrag og fortrinnsvis ha samme prosjektleder og utviklergruppe i hele perioden. Dersom det må foretas bytte, må leverandøren sørge for god overlapping slik at prosjektet ikke blir skadelidende eller forsinket og under noen omstendighet påføre Slekt og Data skade eller ekstra arbeide eller kostnader. De må ha mulighet til å etablere et test-miljø som er basert på det serveroppsett som Slekt og Data benytter.

5.4. Realistisk og gjennomførbar

Mulighetene er enorme, men også kostbare. Vi er en organisasjon med begrenset økonomi og få ansatte. Det stiller store krav til prioritering og styring slik at planene er realistiske og gjennomførbare.

- **Økonomi.** Ved budsjettering så må det tas høyde for kravspekk, implementering, testing, dokumentasjon, drift, oppdatering, videreutvikling og eventuelle flyttekostnader fra en leverandør til en annen.
- **Kompetanse.** Prosjektene har behov for ulike typer kompetanse. Det bør settes ned team på tvers i organisasjonen. Ansatte skal ha tilstrekkelig kompetanse innen IKT for å møte kravene i sin jobb. De ansatte skal ha tilgang til hensiktsmessig IKT-utstyr i jobben.
- **Informasjonsflyt.** Det skal legges til rette for at alle som trenger det, får tilgang til nødvendig informasjon. Dette gjelder også eksterne leverandører som skal utføre oppgaver for organisasjonen.
- **Tid.** Slekt og Data har en del gamle løsninger og få ressurser. Erfaringsmessig dukker det opp uforutsette hendelser som gjør at prosjektene tar lenger tid enn forventet. Dette må vi ta høyde for når vi planlegger.

5.5. Fremtidsrettet - levende, justerbar og tilpasningsdyktig

Vi har som mål å ha moderne og effektive IT- og medlemssystemer som ivaretar krav til sikkerhet og personvern. Digitaliseringen gjør at nye løsninger, muligheter og forventninger

endrer seg enormt raskt. Det stiller krav til kontinuerlig forbedring og fleksible og tilpasningsdyktige løsninger.

- IKT-løsninger skal i størst mulig grad være tilgjengelig fra alle steder og på alle plattformer.
- Teknologien som innføres skal være testet og godt dokumentert.
- Slekt og Data vil legge stor vekt på at det benyttes standard programvare som utgangspunkt for løsningen. Vi skal bruke metoder, felleskomponenter og løsninger som andre har laget og som fremmer vår IKT-strategi. Vi skal unngå å finne opp hjulet på nytt dersom det er mulig.
- Nye løsninger skal være mulig å vedlikeholde og oppdatere i minimum 5 år.
- Open Source/standardprogramvare foretrekkes så langt som mulig.
- Alle prosjekter skal følge Digitaldirektoratets minstekrav til dokumentasjon og sikre at alle løsninger kan flyttes fra en leverandør og videreføres hos en annen. Dokumentasjon skal inngå som en del av kravspekken til nye prosjekter.
- Nye løsninger og programvare skal kunne knyttes sammen via API-er.
- Løsningene våre skal følge alle aktuelle lover og forskrifter og være fleksible nok til at de kan oppdateres som følge av nye lover og forskrifter. Det vil også si at det må settes av økonomiske midler.
- Data registreres en gang og gjenbrukes mange steder, eksempelvis gjennom singel sign on. Dette vil føre til effektivisering og økt datakvalitet.

5.6. Fornyelse og nytenkning

Vi har som mål å stå for fornyelse og nytenkning og ta i bruk nye verktøy og metoder.

- Styret skal legge til rette for økt digital innovasjon. Vi skal være endringsvillige og nysgjerrige og bygge en kultur der det er lov å prøve og feile. Det skal primært benyttes standard programvare, men standardisering skal ikke hindre framdrift, innovasjon og utprøving av ny teknologi.
- Slekt og Data skal kunne utnytte mulighetene som digitaliseringen gir og ta i bruk ny teknologi som gir medlemmene, tillitsvalgte og ansatte synlig verdi.

5.7. Godt personvern og god informasjonssikkerhet

- Personvern og informasjonssikkerhet skal være en integrert del av utviklingen og bruken av IKT. Det enkelte medlem skal i størst mulig grad ha råderett over egne personopplysninger.
 - Informasjonssikkerhet skal ivaretas med utgangspunkt i risikovurderinger basert på trussel- og sårbarhetsinformasjon og følges opp gjennom god internkontroll.
 - Nye system skal ha innebygget løsning for personvern (GDPR) og fyller kravene til avvikshåndtering og varsling etter personvernforordningen (GDPR).

Vi gjør
slektsforskning
enkler!

SLEKT OG DATA